

EUROPSKA KOMISIJA

GLAVNA UPRAVA ZA FINANCIJSKU STABILNOST, FINANCIJSKE USLUGE
I UNIJU TRŽIŠTA KAPITALA

Bruxelles, 13. srpnja 2020.
REV1 – zamjenjuje obavijest od
8. veljače 2018.

OBAVIJEST SUDIONICIMA

POVLAČENJE UJEDINJENE KRALJEVINE I PROPISI UNIJE O TRŽIŠTIMA FINANCIJSKIH INSTRUMENATA

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”¹. U Sporazumu o povlačenju² predviđeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. Do tog se datuma pravo Unije u cijelosti primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini³.

Europska unija i Ujedinjena Kraljevina u prijelaznom će razdoblju voditi pregovore o sporazumu o novom partnerstvu. Međutim, nije izvjesno hoće li se takav sporazum sklopiti i stupiti na snagu na kraju prijelaznog razdoblja. U svakom slučaju, takvim će se sporazumom uspostaviti odnos koji će se znatno razlikovati od sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine na unutarnjem tržištu⁴.

Nadalje, nakon isteka prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina bit će treća zemlja u pogledu provedbe i primjene prava EU-a u državama članicama EU-a.

Stoga se sve zainteresirane strane, a posebno gospodarski i financijski subjekti, podsjećaju na pravnu situaciju i praktične posljedice isteka prijelaznog razdoblja na njihove djelatnosti.

Savjet sudionicima:

Investicijskim društvima savjetuje se da pažljivo procijene posljedice isteka prijelaznog razdoblja i poduzmu odgovarajuće mjere, primjerice da osiguraju potrebna odobrenja i poduzimanje potrebnih mjera za premještanje, korporativnu reorganizaciju ili ugovorne prilagodbe.

¹ Treća zemlja je zemlja koja nije država članica Unije.

² Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).

³ Uz određene iznimke iz članka 127. Sporazuma o povlačenju, od kojih ni jedna nije relevantna u kontekstu ove obavijesti.

⁴ Konkretno, sporazum o slobodnoj trgovini ne predviđa načela unutarnjeg tržišta (u području robe i usluga), kao što je uzajamno priznavanje.

Investicijska društva trebala bi također propisno obavijestiti svoje klijente i druge ugovorne strane o posljedicama isteka prijelaznog razdoblja na njihove poslovne i ugovorne odnose te o svim učincima povezanih mjera koje je društvo poduzelo ili namjerava poduzeti (kao što su gubitak prava na prekogranično pružanje usluga, posljedice korporativne reorganizacije, promjene ugovornih uvjeta ili ugovornih i zakonskih prava klijenata ili drugih ugovornih strana, uključujući pravo na izmjenu ugovornih uvjeta ili otkazivanje ugovora i pravo regresa).

U prilagodabama poslovanja i investicijskim strategijama za investicijska društva i odnosne klijente trebalo bi voditi računa o mogućnosti da do isteka prijelaznog razdoblja odluka o jednakovrijednosti⁵ neće biti donesena. Visoka razina pripremljenosti investicijskih društava ublažit će pojedinačnu izloženost društava i njihovih klijenata mogućim učincima isteka prijelaznog razdoblja. Investicijska društva stoga se snažno potiče da vrijeme do 31. prosinca 2020. iskoriste za poduzimanje svih potrebnih mjera za pripremu na povlačenje Ujedinjene Kraljevine i istek prijelaznog razdoblja.

Napomena: Ova se obavijest ne odnosi na

- pravila EU-a o sukobu pravnih propisa i sudske nadležnosti („pravosudna suradnja u građanskim i trgovačkim stvarima”);
- pravo trgovačkih društava EU-a;
- pravila EU-a o zaštiti osobnih podataka.

Za navedena područja pripremaju se ili su već objavljene druge obavijesti⁶.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja propisi Unije u području investicijskih usluga i aktivnosti iz Direktive o tržištu financijskih instrumenata (MiFID)⁷ prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu. To posebno ima sljedeće posljedice:

1. ODOBRENJA ZA RAD

- Nakon isteka prijelaznog razdoblja subjekti koje je osnovalo i odobrenje za rad im izdalo nadležno tijelo Ujedinjene Kraljevine (dalje u tekstu „investicijska društva s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini”) više neće ostvarivati koristi od odobrenja za rad u skladu s MiFID-om⁸ za pružanje investicijskih usluga i aktivnosti

⁵ Članci 23., 28., 47. Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata, SL L 173, 12.6.2014., str. 84. (MiFIR).

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_hr.

⁷ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata, SL L 173, 12.6.2014., str. 349. (MiFID II) i MiFIR.

⁸ Članak 5. MiFID-a II. Kreditne institucije kojima je izdano odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU isto tako mogu pružati investicijske usluge i aktivnosti. Prije izdavanja odobrenja za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU, relevantna nadležna tijela trebala bi provjeriti poštuju li te institucije relevantne odredbe MiFID-a.

iz MiFID-a u Uniji⁹ (izgubit će tzv. „putovnicu EU-a”) i postat će društva iz trećih zemalja. To znači da ta investicijska društva više neće moći pružati usluge u EU-u na temelju svojih postojećih odobrenja za rad¹⁰.

- Društva kćeri u EU-u (pravno neovisna trgovačka društva s poslovnim nastanom u EU-u koja su pod kontrolom društava s poslovnim nastanom ili društava koja imaju odobrenje za rad u Ujedinjenoj Kraljevini ili koja su im pridružena) mogu nastaviti djelovati kao investicijska društva iz EU-a ako su dobila odobrenje za rad u skladu s MiFID-om u jednoj od država članica EU-a. Ta društva, kao i sva ostala društva u EU-u koja posluju u skladu s MiFID-om, moraju se uskladiti sa zahtjevima MiFID-a, između ostalog u pogledu obvezujućih zahtjeva (uključujući upravljanje, izdvajanje funkcija ili korištenje podružnica u trećoj zemlji za pružanje usluga u EU-u)¹¹. Poslovni model i struktura tih društava (uključujući veze sa subjektima iz trećih zemalja) bit će dio ocjene odgovarajućih nadležnih tijela u skladu s MiFID-om (npr. kvalificirani dioničari, poslovni model/struktura skupine, potencijalni (bonitetni) konsolidirani nadzor ili njegov izostanak, itd.).
- Podružnice investicijskih društava s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini u EU-u postat će podružnice investicijskih društava iz treće zemlje i morat će biti usklađene s nacionalnim zahtjevima koji se primjenjuju u državi članici u kojoj podružnica ima poslovni nastan ili s režimom iz članaka 39. – 41. MiFID-a II ako je primjenjivo. Pružanje usluga/djelatnosti ograničeno je na državno područje te države članice.
- Tržišni operateri / investicijska društva s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini koji upravljaju mjestom trgovanja ili mjestom izvršenja više neće ostvarivati koristi od odobrenja za rad / dozvole u skladu s MiFID-om¹². Uređena tržišta, multilateralne trgovinske platforme ili sistematski internalizatori s poslovnim

⁹ Prilog I. MiFID-u II sadrži popis usluga, aktivnosti i financijskih instrumenata obuhvaćenih okvirom MiFID-a.

¹⁰ Korist putovnica na temelju MiFID-a bit će stoga ograničena na investicijska društva s poslovnim nastanom u EU-u s odobrenjem za rad u skladu s MiFID-om u skladu sa zahtjevima u pogledu odobrenja za rad i obvezujućim zahtjevima u okviru MiFID-a. Vidjeti i mišljenje ESMA-e – Opća načela za potporu konvergencije nadzora u kontekstu istupanja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-110-433_general_principles_to_support_supervisory_convergence_in_the_context_of_the_uk_withdrawing_from_the_eu.pdf), Mišljenje ESMA-e u kojem podržava konvergenciju nadzora u području investicijskih društava u kontekstu istupanja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije (<https://www.esma.europa.eu/document/opinion-support-supervisory-convergence-in-area-investment-firms-in-context-united-kingdom>).

¹¹ Vidjeti i prethodna mišljenja ESMA-e i posebna pojašnjenja tih pitanja, posebno o opasnostima fiktivnih subjekata koje mogu proizići iz primjene sporazuma o izdvajanju funkcija ili korištenja podružnica izvan EU-a za obavljanje funkcija/usluga za klijente iz EU-a. Korištenje podružnica izvan EU-a mora se temeljiti na objektivnim razlozima povezanim s uslugama pruženima u jurisdikcijama izvan EU-a te ne smije prouzročiti situaciju u kojoj bi te podružnice izvan EU-a obavljale bitne funkcije ili pružale usluge u EU-u.

¹² Vidjeti članke 5., 44. MiFID-a. Vidjeti i mišljenje ESMA-e u području sekundarnih tržišta u kontekstu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-154-270_opinion_to_support_supervisory_convergence_in_the_area_of_secondary_markets_in_the_context_of_the_united_kingdom_withdrawing_from_the_european_union.pdf).

nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini slijedom toga prestat će biti prihvatljiva mjesta za trgovanje dionicama na temelju obveze trgovanja dionicama u skladu s MiFIR-om; partneri iz EU-a više ne mogu trgovati dionicama koje podliježu obvezi trgovanja na takvim platformama¹³. Slično tome, uređena tržišta, multilateralne trgovinske platforme ili organizirane trgovinske platforme s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini više neće biti prihvatljiva mjesta za potrebe obveze trgovanja izvedenicama u skladu s MiFIR-om¹⁴ te partneri iz EU-a više neće moći trgovati na tim platformama. Komisija je ovlaštena da mjesta trgovanja u trećim zemljama proglasi jednakovrijednima za potrebe obveza trgovanja dionicama i izvedenicama u EU-u¹⁵. Procjena jednakovrijednosti Ujedinjene Kraljevine u tim područjima u tijeku je, ali još nije dovršena. Svi dionici stoga moraju biti obaviješteni i spremni na scenarij u kojem se dionicama i izvedenicama koje podliježu obvezama trgovanja u EU-u više ne može trgovati na mjestima trgovanja u Ujedinjenoj Kraljevini. U oba slučaja, partneri iz EU-a morat će ponovno razmotriti svoje trgovinske sporazume kako bi osigurali kontinuiranu usklađenost sa svojim obvezama u okviru MiFID-a.

- Istek prijelaznog razdoblja utjecat će i na izuzeće iz odjeljka C točke 6. Priloga I. Direktivi MiFID II („izuzeće REMIT iz Direktive MiFID II”). Ugovor o izvedenicama ne smatra se financijskim instrumentom ako ispunjava tri uvjeta: i. mora se smatrati veleprodajnim energetske proizvodom, ii. njime se mora trgovati na organiziranoj trgovinskoj platformi (OTP) i iii. mora se fizički namiriti. Istek prijelaznog razdoblja utjecat će na prva dva uvjeta. Konkretno, ako se veleprodajnim energetske proizvodom ne trguje na organiziranoj trgovinskoj platformi u EU-u, on više nije prihvatljiv za izuzeće iz odjeljka C točke 6. iz MiFID-a II¹⁶.
- Ako je to prethodno bilo primjenjivo, mjesta trgovanja i središnje druge ugovorne strane (CCP-ovi)¹⁷ s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini više neće imati koristi od otvorenog i nediskriminirajućeg pristupa mjestima trgovanja u EU-u i CCP-ovima u EU-u odnosno referentnim vrijednostima EU-a.

2. UGOVORI

- Gubitak odobrenja za rad u skladu s MiFID-om mogao bi utjecati i na odnose s klijentima/partnerima EU-a te na sposobnost društava s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini za ispunjavanje određenih obveza i obavljanje djelatnosti koje proizlaze iz postojećih ugovora¹⁸. Na temelju MiFID-a¹⁹ društva su obvezna poduzeti

¹³ Vidjeti članak 23. MiFIR-a o obvezama trgovanja.

¹⁴ Usp. članak 28. MiFIR-a. Izvedenice koje podliježu obvezi trgovanja su kamatni ugovori o razmjeni u eurima, dolarima i funtama s najčešćim rokovima dospijeca, kao i ugovori o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza na temelju indeksa (Delegirana Uredba Komisije (EU) 2017/2417).

¹⁵ Vidjeti članke 23. i 28. MiFID-a.

¹⁶ Vidjeti i ESMA-inu javnu izjavu o utjecaju Brexita na MiFID II/MiFIR i Uredbu o referentnim vrijednostima (BMR) https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-155-7253_public_statement_mifidii_bmr_provisions_under_a_no_deal_brexit.pdf

¹⁷ Članci 35., 36., 37., 38. MiFIR-a.

¹⁸ Uzimajući u obzir i primjenjive nacionalne propise.

mjere kako bi osigurala kontinuitet obavljanja investicijskih usluga i aktivnosti. U tu svrhu, društva bi trebala procijeniti učinak isteka prijelaznog razdoblja na svoje poslovanje i prepoznati i ublažiti rizike u pogledu usklađenosti.

Primjerice, klijenti više ne mogu imati izravan elektronički pristup mjestima trgovanja s poslovnim nastanom u EU-u putem društava s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini. Nadalje, UCITS-i s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini postat će alternativni investicijski fondovi izvan EU-a i investicijska društva s poslovnim nastanom u EU-u više ih neće moći distribuirati svojim klijentima, osim ako se poštuju relevantne odredbe Direktive o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova (AIFMD).

3. OSTALI ASPEKTI

- Izdvajanje određenih operativnih funkcija pružateljima usluga s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini može se provesti samo ako je u skladu s odgovarajućim zahtjevima MiFID-a²⁰. Konkretno, izdvajanje funkcija koje se odnose na upravljanje portfeljem subjektima s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini bit će dopušteno samo ako su ispunjeni uvjeti iz članka 32. Delegirane uredbe (EU) 2017/565, uključujući zahtjev o stupanju na snagu sporazuma o suradnji između nacionalnih tijela i tijela Ujedinjene Kraljevine. Nadalje, Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) izdalo je mišljenja s posebnim pojašnjenjima o tim pitanjima, posebno o opasnostima fiktivnih subjekata koji mogu proizaći iz primjene sporazuma o izdvajanje funkcija ili korištenja podružnica izvan EU-a za obnašanje funkcija/usluga za klijente iz EU-a²¹.
- Imajući u vidu obveze u skladu s MiFID-om u području objave informacija klijentima, društva koja pružaju investicijske usluge moraju pružiti klijentima ili potencijalnim klijentima točne informacije, pravodobno i u svakom slučaju prije nego što klijenti preuzmu bilo kakvu ugovornu obvezu, o učincima na pružanje usluga i prava ulagača koji bi mogli proizaći iz isteka prijelaznog razdoblja, uključujući predstojeći gubitak odobrenja za rad tih društava u skladu s MiFID-om²². Društva koja pružaju investicijske usluge moraju i pravovremeno obavijestiti klijente o svim

¹⁹ Članak 16. stavak 4. MiFID-a II.

²⁰ Usp. članak 16. stavak 5. MiFID-a II, kao što je detaljnije navedeno u Delegiranoj Uredbi (EU) 2017/565 od 25. travnja 2016. o dopuni Direktive 2014/65/EU u pogledu organizacijskih zahtjeva i uvjeta poslovanja investicijskih društava i izraza definiranih za potrebe te direktive („MiFID Delegirana uredba 2017/565”), SL L 87, 31.3.2017., str. 1.

²¹ Mišljenje ESMA-e – Opća načela za potporu konvergencije nadzora u kontekstu istupanja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a (31. svibnja 2017.) (<https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-110-433-general-principles-to-support-supervisory-convergence-in-the-context-of-the-uk-withdrawing-from-the-eu.pdf>), Mišljenje ESMA-e u kojem podržava konvergenciju nadzora u području investicijskih društava u kontekstu istupanja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije (13. srpnja 2017.) (<https://www.esma.europa.eu/document/opinion-support-supervisory-convergence-in-area-investment-firms-in-context-united-kingdom>).

²² Članak 44. i 46. MiFID Delegirane uredbe 2017/565.

bitnim promjenama već pruženih informacija, uključujući značajne promjene stanja društva i sve nastale posljedice za ugovore²³.

- U skladu s člankom 59. MiFID-a II, pružanje usluga dostave podataka²⁴ zahtijeva odobrenje za rad od nadležnog tijela matične države članice. Pružatelji usluga dostave podataka s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini koji nisu dobili odobrenje za rad u skladu s MiFID-om od nadležnog tijela s poslovnim nastanom u EU-u morat će prestati pružati usluge na tržištima EU-a.

Na internetskim stranicama Komisije o financijskim tržištima https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets_en dostupne su općenite informacije o investicijskim uslugama i aktivnostima MiFID-a. Te će se stranice prema potrebi ažurirati.

Europska komisija

Glavna uprava za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala

²³ Članak 46. MiFID Delegirane uredbe 2017/565.

²⁴ Vidjeti Prilog I., odjeljak D MiFID-u II.